

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Шляхи покращення використання інформаційних ресурсів
у менеджменті організації, на прикладі ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"

Виконав: студент 4 курсу, групи БМс-42

спеціальності 073 "Менеджмент"

(шифр і назва спеціальності)

Козинець В.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

Кужда Т.І.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

Мосій О.Б.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Рецензент

Шерстюк Р.П.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тернопіль

2024

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)
Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.
(прізвище та ініціали)
« » 2024 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
(назва освітнього ступеня)
за спеціальністю 073 "Менеджмент"
(шифр і назва спеціальності)
студенту Козинцю Владиславу Анатолійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Шляхи покращення використання інформаційних ресурсів,
у менеджменті організації, на прикладі ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"

Керівник роботи к.е.н., доц. Кужда Т. І.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від «05» лютого 2024 року № 4/7-117

2. Термін подання студентом завершеної роботи _____

3. Вихідні дані до роботи фінансова звітність підприємства

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства

2. Дослідження процесу використання інформаційних ресурсів в менеджменті ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"

3. Шляхи удосконалення використання інформаційних ресурсів в менеджменті ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"

4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів) рисунки: підходи до розуміння поняття "інформація"; напрями використання інформації на підприємстві; види діяльності ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; організаційна структура ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; динаміка основних економічних показників ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ" за період 2021-2023 рр.; можливості інформаційної системи ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; динаміка вхідної та вихідної інформації ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ" у 2022-2023 рр.; інформаційний процес господарської діяльності ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; етапи впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства; таблиці: сукупність завдань, здійснюваних персоналом основних відділів ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; витрати часу при обробці даних та інформації керівниками різних управлінських ланок на ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"; динаміка кількості документів сформованих та згенерованих на ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ" у 2022-2023 рр.; показники ефективності запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	к.т.н., доц. Окіпний І. Б.		

7. Дата видачі завдання 05.02.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	січень	виконано
2.	Розділ 1. Теоретичні основи використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства	січень	виконано
3.	1.1. Поняття та роль інформаційних ресурсів у менеджменті підприємства	січень	виконано
4.	1.2. Головні напрямки використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства	січень	виконано
5.	Розділ 2. Дослідження процесу використання інформаційних ресурсів в менеджменті ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"	лютий	виконано
6.	2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"	лютий	виконано
7.	2.2. Аналіз використання інформаційних ресурсів та систем ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"	березень	виконано
8.	Розділ 3. Шляхи удосконалення використання інформаційних ресурсів в менеджменті ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"	березень	виконано
9.	3.1. Розробка етапів впровадження Інтернет-магазину як інформаційного ресурсу в діяльність ТОВ "ПРОФ-БУДМАТ"	березень	виконано
10.	3.2. Оцінка ефективності впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства	квітень	виконано
11.	Розділ 4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	травень	виконано
12.	4.1. Значення адаптації в трудовому процесі	травень	виконано
13.	4.2. Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	травень	виконано
14.	Висновки	червень	виконано

Студент

(підпис)

Козинець В. А.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Кужда Т. І.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Козинець В. А. Шляхи покращення використання інформаційних ресурсів у менеджменті організації, на прикладі ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.

Кваліфікаційна робота бакалавра: 55 сторінок, 12 рисунків, 10 таблиць, 2 додатків, 19 літературних джерел.

Предмет дослідження – інформаційні ресурси підприємства.

Об’єкт дослідження – використання інформаційних ресурсів у менеджменті організації.

Метою роботи є розроблення напрямків покращення використання інформаційних ресурсів у менеджменті ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.

Методи дослідження – систематизації та узагальнення даних, графічні, динамічні ряди та методи визначення економічного ефекту.

Запропоновано етапи впровадження Інтернет-магазину як інформаційного ресурсу в діяльність ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”, визначено ефективність впровадження Інтернет-магазину в системі менеджменту підприємства.

Результати проведених досліджень можуть бути рекомендовані до впровадження у роботу ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.

Ключові слова: інформаційні ресурси, організаційна структура, менеджмент організації, інформаційна система менеджменту, Інтернет-магазин, інформація.

SUMMARY

Kozynets V.A. Ways to improve the utilization of information resources in organizational management (LLC “PROF-BUDMAT” as a case study).

Qualifying bachelor work consists of 55 pages, 12 figures, 10 tables, 2 additions, and 19 references.

The subject of investigation is the information resources of the enterprise.

The object of investigation is the use of information resources in the organization's management.

The aim of the work is to develop the ways for improving the utilization of information resources in organizational management of LLC “PROF-BUDMAT”.

The results are obtained with the following research methods: systematization and generalization of data, graphic, dynamic series and economic efficiency method.

The stages of implementation of the Internet store as an information resource in the activities of LLC “PROF-BUDMAT” have been proposed. The effectiveness of the implementation of the Internet store in the enterprise' management has been determined.

The results of the conducted research can be implemented in the work of LLC “PROFBUDMAT”.

Key words: information resources, organizational structure, organizational management, management information system, Internet store, and information.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В МЕНЕДЖМЕНТІ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Поняття та роль інформаційних ресурсів у менеджменті підприємства.....	9
1.2. Головні напрямки використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства.....	16
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В МЕНЕДЖМЕНТІ ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”	
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ “ПРОФ- БУДМАТ”.....	22
2.2. Аналіз використання інформаційних ресурсів та систем ТОВ “ПРОФ- БУДМАТ”.....	30
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙ- НИХ РЕСУРСІВ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”	
3.1. Розробка етапів впровадження Інтернет-магазину як інформаційного ресурсу в діяльність ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.....	36
3.2. Оцінка ефективності впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства.....	41
РОЗДІЛ 4. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	
4.1. Значення адаптації в трудовому процесі.....	47
4.2. Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.....	49
ВИСНОВКИ.....	53
БІБЛІОГРАФІЯ.....	54
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми пов'язана з тим, що в системі менеджменту підприємства постійно зростають потоки інформації, що зумовлює появу, впровадження та застосування різноманітних інформаційних ресурсів. Зважаючи на те, що інформаційні ресурси є ключовою складовою для ефективної роботи підприємства та досягнення його стратегічних цілей. Одним з основних аспектів роботи організації є розроблення та впровадження ефективних систем збору, аналізу та обробки інформації, а також інформаційних ресурсів та сервісів. Сучасні інформаційні ресурси в поєднанні із інформаційними технологіями аналізу даних забезпечують ефективне використання інформації в менеджменті підприємства та в системі прийняття важливих оперативних та стратегічних рішень, а також у прогнозуванні розвитку бізнесу. Загалом, покращення використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства є важливим завданням, оскільки воно впливає на конкурентоспроможність та стійкість підприємства у змінному ринково-конкурентному середовищі.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра – ідентифікація та розробка шляхів покращення використання інформаційних ресурсів в менеджменті ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.

Для досягнення даної мети, сформовано наступні **завдання**:

- вивчити теоретичні основи використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства;
- розглянути головні напрямки використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”;
- здійснити дослідження використання інформаційних ресурсів та систем ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”;
- запропонувати шляхи покращення використання інформаційних ресурсів

ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”;

– здійснити оцінку ефективності впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства.

Предмет дослідження – інформаційні ресурси підприємства.

Об’єкт дослідження – використання інформаційних ресурсів у менеджменті організації.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в можливості вдосконалення процесів управління на основі більш ефективного використання інформаційних ресурсів. За допомогою виявлених шляхів покращення, ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” зможе удосконалити збирання, аналізування і використання інформації для ухвалення стратегічних та оперативних рішень, а це в свою чергу сприятиме зростанню продуктивності, зменшенню ризиків та посиленню конкурентоспроможності підприємства у бізнес-середовищі.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В МЕНЕДЖМЕНТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття та роль інформаційних ресурсів у менеджменті підприємства

На сьогодні інформація виступає новим елементом виробничо-господарських процесів, який посідає центральне значення у процесах управління та прийняття рішень, ґрунтується на впливі інформаційних ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій. Особливістю інформації в роботі організації є потреба в її накопиченні та обробці, збереженні та розподілі, перетворенні на джерело нових знань. Рівень використання інформації та інформаційних ресурсів у менеджменті організації, інформаційних технологій та систем менеджменту зростає невпинно і свідчить про значну залежність роботи підприємства від надійності, оперативності, актуальності та безпеки даних [1].

Поняття інформаційних ресурсів тісно пов'язано із поняттям “інформація”, яке охоплює дві важливі сторони – технічну (як сукупність засобів для збирання, аналізу, обробки, передавання та обміну інформацією) та економічну (як інформаційний продукт, результат інтелектуальної діяльності) (рис. 1.1) [1].

Інформацію класифікують залежно від виконуваних управлінських функцій на такі види як: довідкова, прогнозна, таблична, планово-договірна, нормативна, облікова, розцінкова та ін. Довідкова інформація формується з метою деталізування господарської діяльності та процесів, їхнього пояснення, обґрунтування та доповнення різними характеристиками та атрибутами. До прогнозної інформації відносять цифрові дані та відомості, які формують основу для складання прогнозів показників виробничо-господарської діяльності підприємства. Табличну інформацію застосовують для пошуку коефіцієнтів, показників, спеціальних обчислень, відсоткових ставок, ставок податків та ін. Планово-договірна інформація відображається у перспективних та тактичних

планах діяльності підприємства, міститься у укладених договорах з постачальниками та споживачами.

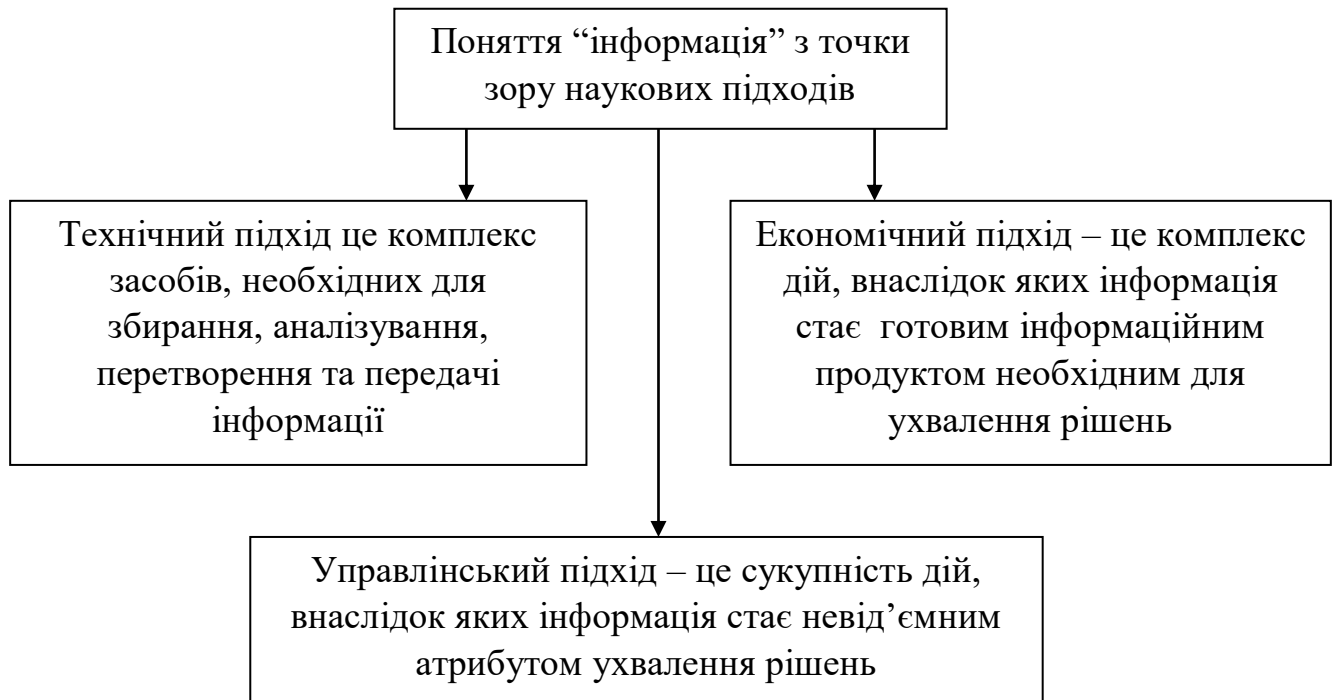

Рисунок 1.1 – Підходи до розуміння поняття “інформація”

До нормативної інформації відносять норми та нормативи витрат ресурсів (матеріальних, енергетичних, трудових та ін.), які використовуються у діяльності підприємства для створення продукції. Обліковою інформацією є та, що пов’язана із здійсненням функцій обліковування даних операційної діяльності, даних бухгалтерського обліку та відображення статистичних даних бізнес-процесів. До розцінкової інформації відносять дані та відомості щодо цін на продукцію, розцінок на виріб, тарифів споживання ресурсів, тарифів на готовий виріб, виконані роботи [3].

Для ухвалення рішень на підприємстві використовують дані нормативної, розцінкової, довідкової, табличної інформації, яка має узагальнений вигляд у формі нормативно-довідкової інформації.

За способом обробки та використання інформації для ухвалення рішень, її поділяють на:

- 1) початкову, якою є вхідна дані та інформація, що подається об'єкту, який підлягає контролю та регулюванню;
- 2) внутрішню, якою є дані та інформація, що характеризує усі процеси виробничо-господарської діяльності підприємства;
- 3) зовнішню, якою є дані та інформація, що утворюється за межами господарюючого суб'єкта, але є корисною для прийняття рішень на даному об'єкті;
- 4) змінною, де відображено динаміку змін даних та інформації про результати діяльності підприємства при фіксуванні та реєстрації таких змін;
- 5) умовно-сталою, де дані та інформація мають властивість зберігати свої значення, атрибути протягом певного періоду часу;
- 6) необробленою, над якою не здійснюються перетворення, зберігається незмінний вигляд даних та інформації при переході від вхідної у вихідну;
- 7) обробленою, над якою здійснюються перетворення, групування, систематизація, обчислення, і в такому вигляді інформація переходить із вхідної у вихідну;
- 8) вхідною – ті дані та інформація, які вносяться для подальших дій над нею та обробки;
- 9) похідною – ті дані та інформація, які заново створюються для задоволення інформаційних потреб підприємства;
- 10) проміжною – ті дані та інформація, які надходять для чергової обробки та інтерпретації;
- 11) вихідною – ті дані та інформація, яка утворюється після здійснення певних процедур обробки [4].

Вихідна інформація для суб'єкта господарювання є важливим елементом, оскільки впливає на впровадження та функціонування усієї інформаційної системи. В свою чергу така інформація може бути призначена для:

- зовнішнього використання для бізнес-партнерів, інвесторів та інших зацікавлених сторін;
- внутрішнього використання для керівників, співробітників суб'єкта

господарювання.

Поняття інформаційних ресурсів у діяльності підприємства відображає важливість оброблення, збереження, трансформації, обміну та використання інформації для досягнення окреслених цілей та завдань як на перспективу, так і у короткостроковому періоді. Ці ресурси включають в себе не лише дані про продукцію та послуги, але й інформацію про внутрішні процеси, ринкову ситуацію, конкурентів, споживачів та інших зацікавлених осіб.

В умовах сучасного бізнесу, де конкуренція постійно зростає, ефективне управління інформаційними ресурсами стає ключовим фактором успіху. Це включає в себе впровадження сучасних технологій для збору та аналізу даних, створення систем для зберігання та обміну інформацією, а також розвиток інформаційної культури серед персоналу.

В наукових джерелах під інформаційними ресурсами розуміють усю належну господарюючим суб'єктам інформацію та дані, включаючи окрему документацію та масиви документів, які різняться за змістом, формою, часом та місцем створення, а також результати винахідницької, інноваційної, творчої діяльності, що характеризуються інформаційною цінністю та збережені в інформаційній системі підприємства [4].

Також, поняття “інформаційні ресурси” розглядають як складові системи управління на підприємстві, за допомогою яких забезпечується доведення завдань та вплив керуючої складової на керовану [6]. Процес формування інформаційних ресурсів означає вивчення стану об'єкта керівництва, показників та параметрів, які його характеризують, відображення в інформаційних модулях змін окремих бізнес-елементів та бізнес-процесів; формування взаємозв'язків між масивами даних із урахування причинно-наслідкових зв'язків між даними та інформацією тієї чи іншої категорії [6].

Залежно від специфіки діяльності підприємства, інформаційні ресурси можуть використовуватися для прийняття стратегічних рішень, підвищення ефективності виробництва, покращення обслуговування клієнтів, а також для інновацій та розвитку нових продуктів та послуг. Тому оптимальне використання

інформаційних ресурсів стає необхідністю для забезпечення стабільного розвитку підприємства в умовах постійних змін на ринку.

Інформаційні ресурси класифікують за різноманітними ознаками: за загальним спрямуванням, призначенням, за характеристиками та значенням для діяльності підприємства. За загальним спрямуванням інформаційні ресурси на підприємстві поділяють на:

1) інформаційні ресурси стратегічного характеру, які охоплюють дані та інформацію, що відображають стратегічні напрямки діяльності та розвитку підприємства. Такими інформаційними ресурсами є стратегічні плани, дані аналізу ринку, прогнози розвитку підприємства та інші ключові документи, які характеризують стратегічні цілі та шляхи до їх досягнення;

2) інформаційні ресурси операційного характеру використовуються для повсякденного функціонування підприємства. Такими інформаційними ресурсами є дані про виробництво, складські запаси, фінансові операції, постачання, кадровий облік та інші операційні аспекти діяльності підприємства;

3) інформаційні ресурси, які складають основу для підтримки зв'язків зі споживачами. Такими інформаційними ресурсами є дані та інформація, яка відноситься до взаємозв'язків з покупцями, дані про покупців, їхні вимоги та переваги, історію покупок, а також маркетингові дослідження та аналізи ринку;

4) фінансові інформаційні ресурси включають в себе фінансові звіти, бюджети, облік доходів та видатків підприємства, а також інші фінансові дані, які необхідні для фінансового управління та звітності [8].

Основою функціонування інформаційних ресурсів є інформаційні технології та інфраструктура. Вони охоплюють технічні ресурси, такі як комп'ютери, програмне забезпечення, мережеве обладнання, бази даних та інші інформаційні технології, які використовуються для зберігання, обробки та передачі інформації на підприємстві.

Інформаційні ресурси на підприємстві можна поділити на різні типи, які використовуються для підтримки різноманітних аспектів діяльності підприємства.

До таких інформаційних ресурсів належать:

1) документи та файлові ресурси охоплюють різноманітні документи, які використовуються на підприємстві, такі як контракти, фінансові звіти, звіти про продажі, посадові інструкції, вказівки, політики та процедури, листування, презентації;

2) бази даних та інформаційні системи, які містять структуровану інформацію про покупців, продукцію, ресурси складських запаси, фінансову інформацію, персонал;

3) е-пошта та е-комунікації включають всі електронні повідомлення, які обмінюються між працівниками підприємства, а також спілкування з клієнтами, постачальниками та іншими зацікавленими сторонами;

4) Інтернет-ресурси та онлайн-інформація можуть включати веб-сайти, блоги, вебінари, форуми, портали новин та інші онлайн-джерела інформації, які використовуються для маркетингу, досліджень, аналізу ринку;

5) мультимедійні ресурси включають відео-, аудіо- та графічні матеріали, які використовуються для маркетингових цілей, презентаційних даних, рекламної діяльності, просування продукції та ін.;

6) спеціалізовані інформаційні ресурси охоплюють спеціально розроблені програми, сервіси або ресурси, які використовуються для конкретних завдань на підприємстві, наприклад, юридичні бази даних, технічні ресурси;

7) фінансові ресурси – це дані та інформація, що стосуються фінансового стану підприємства, такі як бухгалтерські звіти, фінансові прогнози, бюджетні плани, звіти про прибуток і збиток, звіти про грошові потоки;

8) інформаційні ресурси операційної діяльності – це дані, які стосуються виробництва, запасів, логістики, постачання, виробничих процесів, технічної документації;

9) інформаційні ресурси управління кадрами – це дані про співробітників підприємства, такі як персональні дані, кваліфікація, досвід роботи, навички, зарплатні виплати, оцінка продуктивності праці;

10) юридичні та регулятивні ресурси – це дані про правове середовище,

регулювання, ліцензії, дозволи, правові акти, угоди, правові вимоги та стандарти, які стосуються діяльності підприємства [8].

Використовуючи ті чи інші ресурси, керівництво підприємства може ухвалювати рішення, забезпечуючи при цьому ефективну роботу та конкурентні переваги на ринку.

У сучасному бізнесі роль інформаційних ресурсів управління підприємством набуває все більшої важливості. Перш за все, інформаційні ресурси допомагають у зборі, аналізі та інтерпретації даних про ринок, конкурентів, клієнтів та внутрішні процеси підприємства. Це дозволяє керівництву отримувати об'єктивну картину ситуації та приймати обдумані рішення.

По-друге, інформаційні технології сприяють автоматизації багатьох бізнес-процесів, що забезпечує підвищення продуктивності праці та зниження витрат на управління. Крім того, інформаційні ресурси розширюють можливості комунікації в межах підприємства та зовнішніх стейкхолдерів. Вони дозволяють швидко обмінюватися ідеями, координувати дії та вести спільні проекти. Не менш важливою є роль інформаційних ресурсів у процесі прийняття стратегічних рішень.

Аналітичні системи та інтелектуальні технології допомагають передбачати та оцінювати наслідки альтернативних сценаріїв розвитку, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Отже, інформаційні ресурси в сучасному менеджменті підприємства є не лише інструментом, але й ключовим фактором його успіху. Їх правильне використання дозволяє забезпечити ефективне управління, адаптацію до змін у середовищі та досягнення стратегічних цілей.

1.2 Головні напрямки використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства

У менеджменті підприємства інформаційні ресурси відіграють ключову роль у процесі прийняття рішень та організації роботи. Вони можуть бути різноманітні за призначенням та формою подання. Типовими видами інформаційних ресурсів, які використовуються у менеджменті підприємства є:

1) структуровані дані, які є числовими даними, які зберігаються у вигляді таблиць, баз даних або інших структурованих форматів; вони можуть включати фінансові звіти, звіти про обсяги збути продукції, дані про запаси та ін.;

2) неструктуровані дані включають дані, які не мають деталізованої структури і можуть бути представлені у різних форматах, таких як текстові документи, е-листи, зображення, відео та ін.; вони можуть містити корисну інформацію, яка є важливою для процесу ухвалення рішень на підприємстві;

3) інформаційні системи в менеджменті, які являють собою програмні системи, що об'єднують різні функціональні області підприємства, такі як кадри, фінанси, виробництво, управління запасами, управління відносинами з покупцями та дозволяють автоматизувати процеси, при цьому забезпечують цілісність та доступність даних для ухвалення важливих рішень;

4) інформаційні технології та програмне забезпечення охоплюють сукупність програм та інструментів, таких як системи управління відносинами з покупцями, управління закупівлями, системи аналізу даних, електронні таблиці, програми для проектного управління та ін.;

5) зовнішні інформаційні джерела – це дані та інформація про стан ринку, конкурентів, законодавство, технологічні новини та інше, які надходять зовні підприємства і можуть бути критично важливими для прийняття рішень [10].

При урахуванні інформаційних процедур, таких як збирання даних, їх реєстрація, передача, збереження, та оброблення, а також споживання інформації, і враховуючи основні вимоги до інформації – чіткість, достовірність, надійність, та вірогідність, можна визначити основні напрямки використання інформації на підприємстві, як показано на рисунку 1.2.

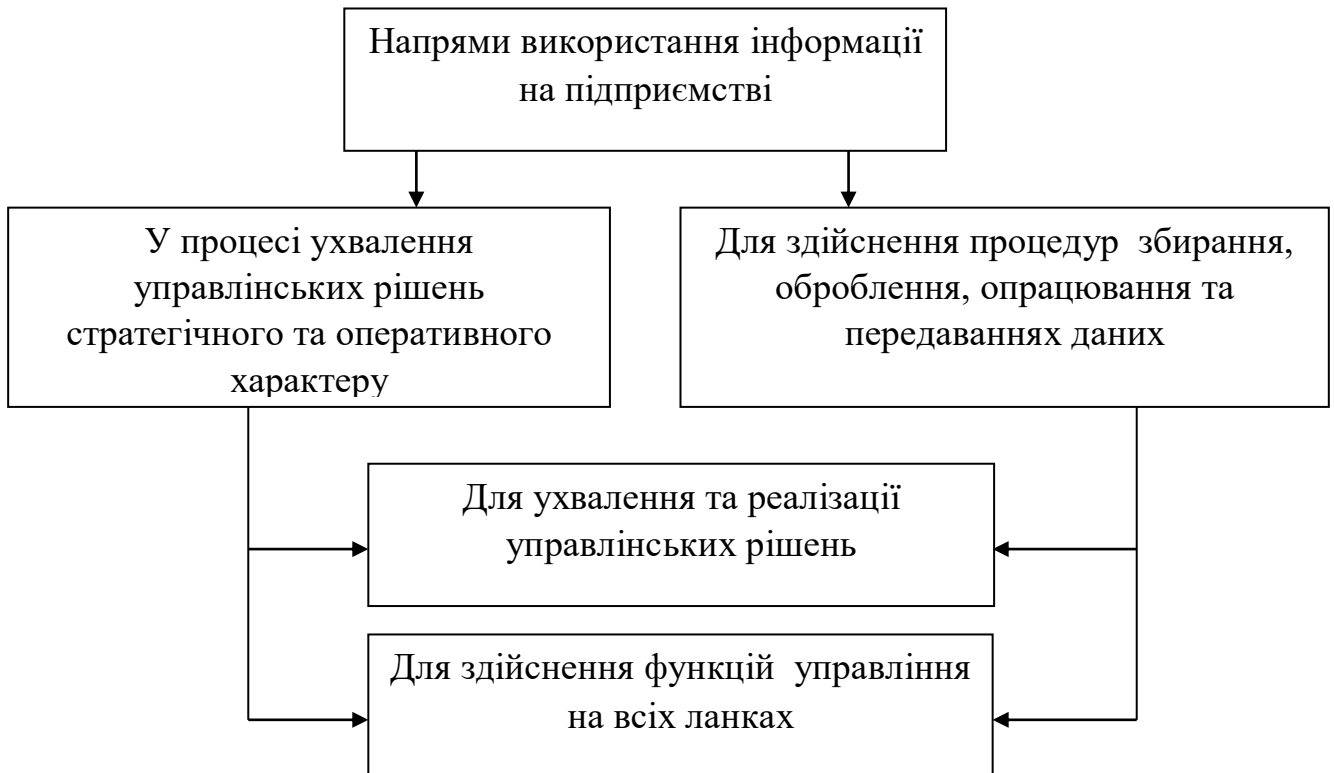

Рисунок 1.2 – Напрями використання інформації на підприємстві

З цього випливає, що вся сукупність інформаційних процедур становить основу для інформаційного процесу – фундамент управлінської діяльності. Інформаційний процес управління складається з двох ключових компонент:

- інформаційного процесу;
- процесу ухвалення управлінських рішень.

Одним із ключових аспектів ефективного менеджменту підприємства є раціональне використання інформаційних ресурсів. Тому, можна вказати на головні напрямки використання інформаційних ресурсів:

1) для здійснення стратегічного планування використання інформаційних ресурсів є вкрай важливим, оскільки дозволяє аналізувати ринкові тенденції, конкурентну ситуацію та внутрішній потенціал, допомагає у формулюванні стратегій розвитку підприємства;

2) для оптимізації бізнес-процесів – інформаційні ресурси сприяють автоматизації та оптимізації усіх бізнес-процесів, а це, в свою чергу веде до підвищення ефективності виробництва та зниження витрат діяльності;

3) для підтримки ухвалення рішень – інформаційні ресурси слугують основою для аналізування даних та створення звітів, суттєвої допомоги керівництву в прийнятті раціональних, аналітично-обґрунтованих рішень;

4) для підтримки комунікацій та співпраці – інформаційні ресурси приймають участь у комунікаційних процесах всередині підприємства так і поза її межами сприяють поглибленню співробітництва із клієнтами, партнерами та іншими зацікавленими сторонами;

5) для управління ресурсами, оскільки моніторинг і аналіз інформаційних ресурсів допомагає ефективно управляти фінансами, людськими ресурсами та іншими активами підприємства [12].

Використання інформаційних ресурсів на підприємстві може бути спрямоване на різноманітні цілі та завдання. Так, в управлінні даними підприємства використання баз даних та інших інформаційних систем передбачає зберігання, організацію та обробку даних про покупців, ціни, продукцію, фінанси та інші аспекти діяльності підприємства. При здійсненні аналізу ринку – використання інформаційних ресурсів зводиться до моніторингу та аналізу ринкових тенденцій, конкурентної ситуації та попиту на продукцію чи послуги. У процесі підтримки прийняття рішень, використання аналітичних засобів для обробки даних та генерації звітів слугує основою прийняття обґрунтованих рішень на підприємстві. Використання інформаційних ресурсів також здійснюється у сферах підтримки зв'язків з клієнтами, надання їм інформації про продукцію чи послуги, вирішення їхніх проблем та запитань; автоматизації процесів замовлення, поставки та оплати товарів чи послуг. Використання інформаційних технологій слугує основою підвищення ефективності виробництва, автоматизації виробничих процесів, моніторингу стану обладнання та оптимізації використання ресурсів [15].

При прийнятті рішень на підприємстві використовуються різноманітні види інформаційних ресурсів, які допомагають керівництву у формулюванні та реалізації стратегій. Найбільш поширеними видами інформаційних ресурсів для прийняття рішень на підприємстві є:

- фінансова інформація – це дані у фінансових звітах, бюджетах, звітах про прибуток і збитки, балансах, аналізі фінансових показників. Ця інформація допомагає керівництву аналізувати фінансовий стан підприємства та приймати рішення щодо інвестицій, фінансування проектів та розподілу ресурсів;

- маркетингова інформація включає дані про ринок, споживачів, конкурентів, маркетингові дослідження, аналіз попиту та тенденцій ринку. Ця інформація допомагає розробляти маркетингові стратегії, визначати цільові аудиторії та підтримувати конкурентні переваги;

- операційна інформація включає дані про виробництво, постачання, логістику, складське господарство, витрати на виробництво та ефективність процесів. Ця інформація допомагає керівництву в оптимізації виробничих процесів, зменшенні витрат та підвищенні продуктивності;

- інформація про персонал включає дані про кадровий склад, кваліфікацію працівників, результати оцінки персоналу, програми навчання та розвитку. Ця інформація допомагає керівництву в управлінні персоналом, формуванні команди та розвитку талантів;

- інформація про технології та інновації включає дані про нові технології, інноваційні розробки, патенти, дослідження та розвиток. Ця інформація допомагає керівництву в прийнятті рішень щодо впровадження нових технологій та інновацій [14].

Розвиток інформаційного забезпечення менеджменту включає в себе різноманітні напрямки, спрямовані на забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів для прийняття стратегічних рішень та управління підприємством. Найважливішими напрямками розвитку інформаційного забезпечення менеджменту є:

1) розширення функціональності інформаційних систем через постійне оновлення та розширення функціональних можливостей інформаційних систем для забезпечення їх відповідності змінним потребам менеджменту та вимогам ринку;

2) впровадження аналітичних інструментів – розробка та впровадження

аналітичних інструментів для збору, аналізу та використання даних для прийняття рішень на всіх рівнях управління;

3) підвищення кількості та якості доступної інформації – забезпечення доступу до актуальної, достовірної та повної інформації для всіх членів управлінського колективу в будь-який час та в будь-якому місці;

4) розвиток систем аналізу та прогнозування – впровадження інтелектуальних систем аналізу даних та прогнозування для передбачення тенденцій розвитку та ризиків, пов'язаних з прийняттям рішень;

5) підвищення кількості інтерактивних засобів звітування – розробка та впровадження інтерактивних засобів звітування, що дозволяють швидко аналізувати та візуалізувати дані для прийняття рішень;

6) забезпечення кібербезпеки – вдосконалення систем захисту інформації та забезпечення кібербезпеки для запобігання витоку конфіденційної інформації та кібератак [7].

Розвиток інформаційного забезпечення менеджменту є надзвичайно важливим для сучасних підприємств з багатьох причин. По-перше, для підвищення ефективності прийняття рішень через забезпечення менеджменту актуальною та достовірною інформацією дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення на основі даних, а не на інтуїції. По-друге, для забезпечення конкурентоспроможності – підприємства, які ефективно використовують інформаційні технології та мають доступ до відповідної інформації, здатні швидше реагувати на зміни на ринку та мати конкурентні переваги. По-третє, для підвищення продуктивності – використання інформаційних технологій дозволяє автоматизувати багато рутинних операцій та процесів, що збільшує продуктивність працівників та знижує ймовірність помилок. По-четверте, для покращення комунікації та співпраці – інформаційні системи дозволяють полегшити обмін інформацією між різними відділами та співробітниками, що сприяє покращенню комунікації та співпраці всередині підприємства. По-п'яте, для збільшення прозорості та відповідальності – інформаційне забезпечення дозволяє створити прозорі та відкриті процеси управління, що збільшує

відповідальність керівництва перед стейкхолдерами підприємства. По-шосте, для забезпечення безпеки інформації – розвиток інформаційного забезпечення також включає в себе забезпечення безпеки інформації, що є критично важливим у світі, де кіберзагрози стають все більш серйозними.

Загалом, розвиток інформаційного забезпечення менеджменту є не лише стратегічною необхідністю для підприємств, а й ключовим фактором їхнього успіху в сучасному бізнес-середовищі.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В МЕНЕДЖМЕНТІ ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” здійснює діяльність у галузі оптової торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням. Дане товариство є організацією, яка функціонує на основі установчих документів таких як Статут, Наказ про облікову політику підприємства та чинного законодавства. Коротка характеристика підприємства згрупована в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Дані про ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Дані	Опис
Повне / скорочене найменування	Товариство з обмеженою відповідальністю “ПРОФБУДМАТ” / ТЗОВ “ПРОФБУДМАТ”
Назва англійською	“PROFBUDMAT” LLC
Термін провадження діяльності	13 р.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Колективна форма власності
Основний вид діяльності	Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарним обладнанням
Місцезнаходження юридичної особи	м. Львів, вул. Ніжинська, буд. 17
E-mail	profbudmat@ukr.net
Відомості про органи управління	Загальні збори учасників
Перелік засновників юридичної особи	ТЗОВ “Старворк”, внесок до статутного фонду (СФ): 45 млн. грн., частка (%): 88,24% АТ “Гермес”, внесок до СФ: 5,1 млн. грн., частка (%): 10% Щербик В.В., внесок до СФ: 900 тис. грн., частка (%): 1,76%

Управління досліджуваним товариством здійснюється загальними зборами учасників згідно закону України “Про товариства з обмеженою відповідальністю”. У зв’язку з тим, що всі рішення на зборах приймаються колективно, значну перевагу у відстоковій частці голосів все ж надають найбільшому акціонеру компанії – представнику ТзОВ “Старворк”. Так як найбільша частка акцій компанії ТзОВ “ПРОФ-БУДМАТ” зосереджена в руках ТОВ “Старворк”, то останнє має право здійснювати наступне:

- встановлювати основні напрямки діяльності досліджуваного товариства;
- ініціювати та додавати зміни у статут щодо розміру статутного капіталу та розподілу пайових часток між учасниками;
- обирати та припиняти повноваження наглядової ради товариства або його окремих представників;
- погоджувати результати господарської роботи товариства за певний період;
- розділяти чистий прибуток та сплачувати дивіденди та ін.

Таким чином, ТОВ “Старворк” контролює та ухвалює стратегічні рішення, визначає політику діяльності досліджуваного ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”.

Основними характеристиками досліджуваного ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” є:

- 1) форма власності: для ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” притаманна колективна форма власності;
- 2) ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” не є підприємством з іноземними інвестиціями;
- 3) кількість працюючих та рівень валового доходу: ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” – велике за розміром підприємство, яке має близько 15 філіалів, розташованих на території України.

Основною галуззю економічної діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” згідно класифікатором є оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням. Також, слід також зауважити, що окрім оптової торгівлі, дане підприємство згідно установчих документів має право здійснювати наступні різновиди діяльності представлені на рис. 2.1.

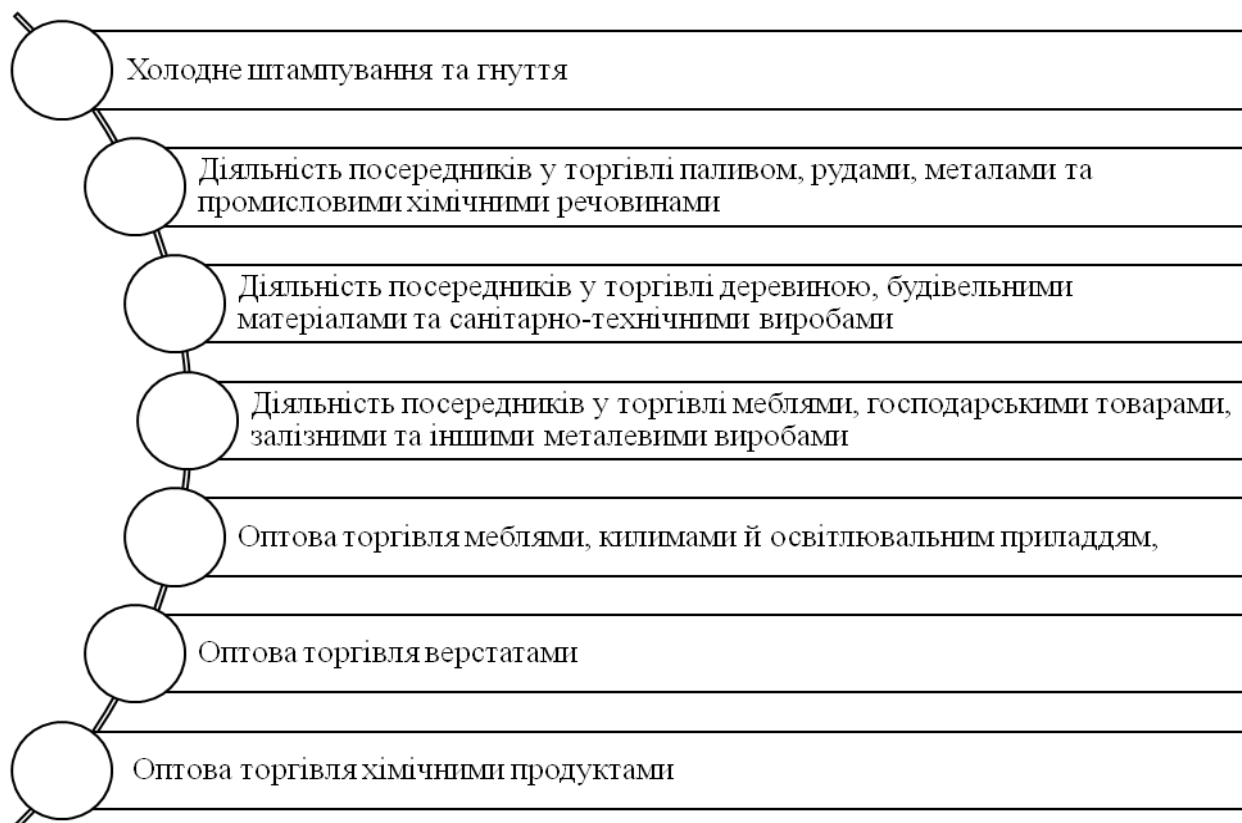

Рисунок 2.1 – Види діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Основна мета функціонування ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” полягає в наданні споживачам можливості придбати будівельні та санітарно-технічні матеріали за доступними цінами з урахуванням вимог щодо якості продукції та високоякісного обслуговування. Однією з ключових цілей діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” вважається задоволення потреб споживачів, отримання прибутку та забезпечення оптимального рівня рентабельності.

ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” провадить діяльність у сфері оптової торгівлі будівельними матеріалами з урахуванням цінової сегментації ринку. Місцезнаходження магазинів є продуманим та сприяє збільшенню потенційних покупців. Протягом років роботи, товариство славиться надійною репутацією та високою якістю продукції. ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” у маркетинговій та ціновій діяльності орієнтує свою діяльність на зниження вартості запропонованої продукції в середньому на 15-20% порівняно з конкурентами у цьому сегменті ринку.

Досліджуючи діяльність ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” ми ознайомились із його організаційною структурою, яка має наступний вигляд (рис. 2.2).

Рисунок 2.2 – Організаційна структура ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Структура управління ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” ґрунтується на принципах лінійної організаційної моделі, яка передбачає, що кожен підлеглий підпорядкований лише одному керівнику та в кожному підрозділі виконується повний комплекс робіт, пов’язаних з його функціональною спрямованістю.

Перевагами лінійної організаційної моделі є:

- чіткість та простота взаємодії між керівником та підлеглими, що зумовлює отримання підлеглими чітких, конкретних розпоряджень та вказівок;
- відповідальність кожного працівника за виконання своїх обов’язків, що забезпечує ефективний управлінський контроль та трудову дисципліну;
- оперативність в ухваленні рішень та прийнятті відповідальності керівником за результати діяльності відділу;

- вигідність та економічність такої управлінської структури.

Для ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” організаційна структура лінійного типу є оптимальним варіантом для забезпечення ефективності та продуктивності управлінського процесу, адже за рахунок такого підпорядкування весь персонал підприємства функціонує злагоджено, здійснюючи при цьому ряд завдань, згрупованих у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Сукупність завдань, здійснюваних персоналом основних відділів ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Відділ	Завдання	Опис
1	2	3
Юридичний відділ	Розробка та аналізування договорів	Включає у себе створення та оцінку контрактів з постачальниками, клієнтами та партнерами
	Правовий супровід господарських операцій	Охоплює консультації з питань правового регулювання внутрішніх процесів та діяльності підприємства
	Робота з державними органами	Включає у себе ведення комунікації та здійснення взаємодії з податковими, правоохоронними та іншими відомствами
	Моніторинг змін у законодавчому полі	Забезпечує постійний аналіз та оновлення інформації щодо нормативно-правового середовища
Маркетинговий відділ	Аналіз ринку та конкурентоспроможності	Включає у себе оцінку ринкових умов, визначення ключових конкурентів та розробку стратегій підвищення конкурентоспроможності.
	Рекламна діяльність та просування продукції	Включає у себе створення та реалізацію рекламних кампаній, підготовку маркетингових матеріалів.
	Аналіз споживчого попиту	Охоплює вивчення потреб та побажань клієнтів для адаптації продукції під ринкові вимоги
	Розвиток дистрибуційних каналів	Включає у себе організацію та управління каналами постачання та реалізації продукції
Відділ логістики	Оптимізація постачань та запасів	Включає у себе планування та контроль обсягів товарів на складі
	Організація та контроль транспортування	Забезпечує вибір та контроль транспортних засобів для доставки товарів
	Моніторинг та оптимізація логістичних процесів	Включає у себе аналіз та вдосконалення всіх логістичних відомостей підприємства
Фінансовий відділ	Ведення обліку та складання фінансової звітності	Забезпечує точний облік фінансових операцій та складає звітні документи
	Фінансовий аналіз та прогнозування	Включає у себе оцінку фінансового стану підприємства та розробку прогнозів щодо його розвитку

Продовження табл. 2.2

1	2	3
Відділ будівництва і продажу	Організація будівельних робіт	Включає у себе планування та контроль будівельних процесів
	Управління рітейловими точками	Забезпечує ефективну роботу та розвиток торгових точок
Відділ кадрів	Підбір та найм персоналу	Включає у себе пошук кваліфікованих кандидатів та організацію процесу найму
	Адміністрування кадрових питань	Включає у себе ведення кадрового обліку, організацію навчання та розвитку персоналу
	Розв'язання конфліктів та мотивація персоналу	Включає у себе управління внутрішніми відносинами та стимулювання працівників

Так, юридичний відділ займається розробкою шаблонів договорів, підписанням домовленостей між товариством та зацікавленими сторонами, здійснює правовий супровід господарських операцій, моніторинг змін у законодавчому полі. Маркетинговий відділ займається аналізом ринку та конкуренції, попиту на продукцію товариства, організацією та проведенням рекламної діяльності, просуванням продукції. Відділ логістики зосереджений на оптимізуванні постачань та запасів матеріальних ресурсів, організації доставки та контролю транспортування матеріалів та готової продукції. Фінансовий відділ займається обліковуванням та веденням фінансових операцій товариства. Відділ будівництва і продажу займається організацією будівельних робіт, а також забезпечує ефективну роботу та розвиток торгових точок. Відділ кадрів здійснює підбір кадрів, адміністрування кадрових питань, мотиваційне заохочення персоналу, розв'язування конфліктних ситуацій.

Проаналізувавши ряд завдань, які покладено на працівників ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”, наступним кроком стало дослідження динаміки основних економічних показників підприємства, які включають чистий дохід від діяльності, собівартість, чисельність кадрів, обсяг активів, капіталу, зобов'язань, чистого прибутку, рентабельності, матеріаловіддачі, продуктивності праці персоналу товариства (табл. 2.3).

Динаміку основних економічних показників ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” за період 2021-2023 рр. також подано на рисунку 2.3.

Таблиця 2.3 – Основні економічні показники діяльності ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” за період 2021-2023 рр.

Показники, тис. грн.	Роки			Абсолютне відхилення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Чистий дохід від реалізації продукції	31441,6	476216,6	99900,2	444775	-376316
Собівартість продукції	31111,8	473964,4	96435,2	442852,6	-377529
Чисельність персоналу	35	40	31	5	-9
Оборотні активи	28974	483514	568491,2	454540	84977,2
Власний капітал	93,8	107,5	45107,5	13,7	45000
Зобов'язання	28880,2	531914,9	609291,7	503034,7	77376,8
Разом доходи	31873,6	477969,2	102314,9	446095,6	-375654
Разом витрати	31879,8	477952,5	102314,9	446072,7	-375638
Чистий прибуток (збиток)	-6,2	13,7	-	19,9	-
Продуктивність праці	898,3	11905,4	3222,6	11007,1	-8682,8
Матеріало-віддача	0,9	1,01	5,7	0,11	4,69

Для більшої деталізації, одержані результати було відображено на рисунку 2.3. За період з 2021 по 2023 роки діяльність ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” зазнала значних змін у показниках господарської діяльності. Чистий дохід від реалізації продукції зріс на 444775 тис. грн. у 2022 році порівняно із попереднім та скоротився на 376316 тис. грн. у 2023 році порівняно із попереднім. Розміри оборотних активів, зобов'язань та власного капіталу зросли за період 2021-2023 рр. Спостерігається зростання чистого прибутку, продуктивності праці у 2022 році порівняно із 2021 роком. Продуктивність праці в 2023 році порівняно із 2022 роком скоротилася. Відбулося зростання матеріаловіддачі за досліджуваний період 2021-2023 рр.

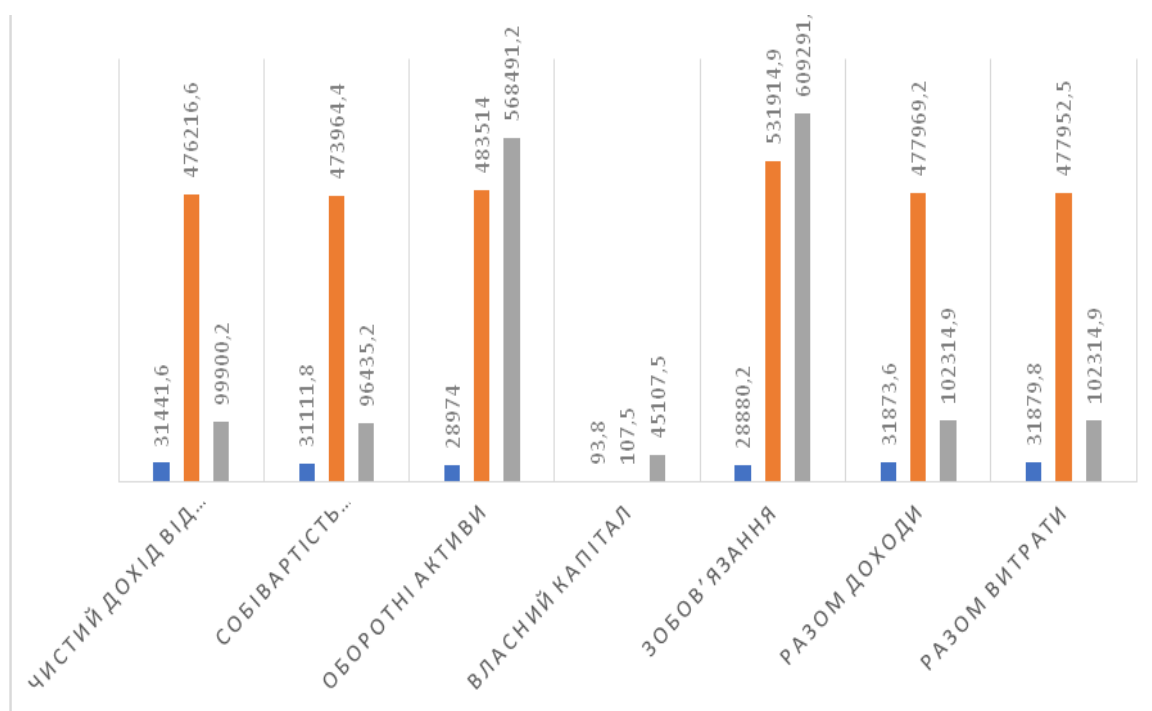

Рисунок 2.3 – Динаміка основних економічних показників ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” за період 2021-2023 рр.

Співвідношення між оборотними активами та власним капіталом показує певну нестабільність. Збільшення власного капіталу з 93,8 тис. грн. у 2021 році до 45,107.5 тис. грн. у 2023 році є значним, але може вказувати на певні ризики зі збільшенням зобов'язань. Збільшення чисельності персоналу з 35 до 31 протягом цього періоду може вказувати на оптимізацію процесів або зміни в структурі підприємства. Найбільш помітними відхиленнями є у витратах та доходах, де відносні показники спадають на 78,6%. Це може свідчити про серйозні проблеми в управлінні витратами або зниження виробничого потенціалу. У той же час, показники продуктивності праці та матеріаловіддачі також зазнали великих змін, вказуючи на потенційні проблеми в ефективності виробництва. У цілому, підприємство зустрічається із важливими викликами у питаннях витрат, оптимізації виробничих процесів та збільшенні ефективності управління ресурсами. Тому з цією метою використовує інформаційні ресурси, які об'єднані інформаційною системою досліджуваного товариства – систему управління ресурсами, систему управління взаємовідносинами зі споживачами, систему управління персоналом, систему управління даними та контентом підприємства.

2.2 Аналіз використання інформаційних ресурсів та систем ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Кожна інформаційна система управління підприємством має свої основні завдання, які визначаються її призначенням і функціями. Дані завдання включають планування, збір інформації, організацію передачі інформації до центру управління, аналіз інформації для прийняття рішень, контроль за виконанням рішень і реалізація впливу на об’єкти управління.

Згідно з цими завданнями визначаються властивості системи управління та критерії для кількісного оцінювання їх ефективності. Кожна з даних властивостей і критеріїв вважаються ключовими для забезпечення ефективного функціонування системи управління та досягнення стратегічних цілей підприємства.

Інформаційна система товариства повинна бути здатною до ефективного планування, збирання інформації, а також організації передачі даної інформації для аналізу та прийняття рішень. Важливим аспектом є також контроль за виконанням рішень та можливість впливу на об’єкти управління згідно з прийнятими стратегіями (рис. 2.4).

	Одночасно	В різний часовий інтервал
В одному місці	Народи з фізичною присутністю з використанням: <ul style="list-style-type: none"> - настільного е-інструментарію; - е-проекування; - додатків колективного користування - інструментарію створення груп	Групи працівників на робочих місцях: <ul style="list-style-type: none"> - групові настільні інструменти та ресурси
В різних місцях	Народи на підставі: <ul style="list-style-type: none"> - координації спільних дій; - аудіо-конференції; - відеоконференції; - телеконференції 	Постійне використання: <ul style="list-style-type: none"> - голосової пошти; - електронної пошти; - групового редагування - корпоративної е-пошти

Мережеві комплекси:

- Інтернет;
- Інші мережі

Рисунок 2.4 – Можливості інформаційної системи ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

На підприємстві інформаційна система дозволяє ефективно

використовувати людські ресурси, обладнання, програмне забезпечення, мережі зв'язку та інформаційних ресурсів для збору, обробки та поширення інформації як всередині, так і за його межами.

Інформаційна система ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” є ключовою складовою всієї діяльності підприємства та ухвалення рішень. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного управління ресурсами, оптимізації виробничих процесів, забезпеченні взаємодії з клієнтами та партнерами, а також в управлінні фінансами та бухгалтерією.

Призначення інформаційної системи полягає в автоматизації та оптимізації різноманітних бізнес-процесів, що відбуваються на підприємстві. Вона забезпечує цілісне збирання, обробку, збереження та аналіз інформації про фінансові операції, складський облік, виробничі показники, замовлення від клієнтів та багато іншого.

Одним з основних функціональних блоків інформаційної системи є обліково-економічний модуль. Він відповідає за облік фінансових операцій, складання звітності, контроль за рухом грошових коштів та інші фінансові аспекти діяльності підприємства. Даний модуль дозволяє здійснювати ефективний контроль за фінансовим станом підприємства та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Ще одним важливим елементом інформаційної системи є модуль управління виробництвом, який включає в себе планування виробничих процесів, програм, контроль за їх виконанням, управління складськими запасами, моніторинг якості продукції та ін. Даний модуль дозволяє вирішувати виробничі питання, зменшувати витрати та підвищувати продуктивність.

Крім того, інформаційна система ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” має модуль управління взаємодією зі споживачами. Він включає в себе обробку замовлень, комунікації з клієнтами через різні канали зв'язку, аналіз запитів та скарг покупців, а також ведення бази даних про них. Даний модуль сприяє покращенню якості обслуговування покупців.

Важливою складовою інформаційної системи є також модуль аналітики та

звітності. Він забезпечує можливість аналізування різноманітних даних, документів, складання звітів та аналітичних матеріалів для ухвалення рішень різними рівнями управління.

В рамках інформаційного забезпечення ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” розрізняють наступні типи інформації та інформаційних ресурсів:

- змінні дані та інформація;
- нормативно-довідникові інформаційні ресурси;
- бази даних;
- інформація в режимі реального часу;
- управління даними відповідно до обсягу вхідної інформації.

Організування та контролювання вхідної та вихідної інформації на підприємстві включають наступні етапи:

- здійснення обробки вхідних даних та документів із затратами часу від 35 до 40 хв.;
- контролювання даних та документів з порівнянням показників;
- робота з вхідними даними та документами із орієнтовними затратами часу 10-15 хв.;
- друкування документів із затратами часу 20-25 хв.;
- відправлення документів через пошту або мережу Інтернет.

Такий підхід до інформаційного обміну на підприємстві забезпечує ефективність та надійність управлінських процесів (табл. 2.4). Аналіз таблиці витрат часу при обробці різних видів інформації на підприємстві показав, які конкретні завдання вимагають більше часу для ефективної обробки. Слід відмітити, що вид інформації, пов'язаний з організацією роботи персоналу та адміністративно-розпорядчими діями виявився найбільш затратним завданням, вимагаючи в середньому від 40-80 хвилин для ефективної обробки. Це свідчить про те, що управління персоналом даного товариства є важливим, оскільки це вимагає комунікацій, передавання інформації, вказівок, а отже відповідних часових затрат.

Таблиця 2.4 – Витрати часу при обробці даних та інформації керівниками різних управлінських ланок на ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Інформація щодо	Діапазон часу обробки даних та інформації, хв./день			
	Генеральний директор	Менеджери вищої ланки	Менеджери середньої ланки	Менеджери нижчої ланки
Стратегування діяльності підприємства	80	60	40	15
Організація роботи з персоналом	45	64	80	75
Організація діяльності підприємства	65	60	35	80
Логістика та обслуговування	30	40	55	60
Документування господарських операцій	15	30	60	45
Адміністративно-розпорядчих дій	55	75	55	20

Динаміку кількості інформації, які надходила на підприємство та виходила з нього у 2022-2023 рр. відображено на рис. 2.5.

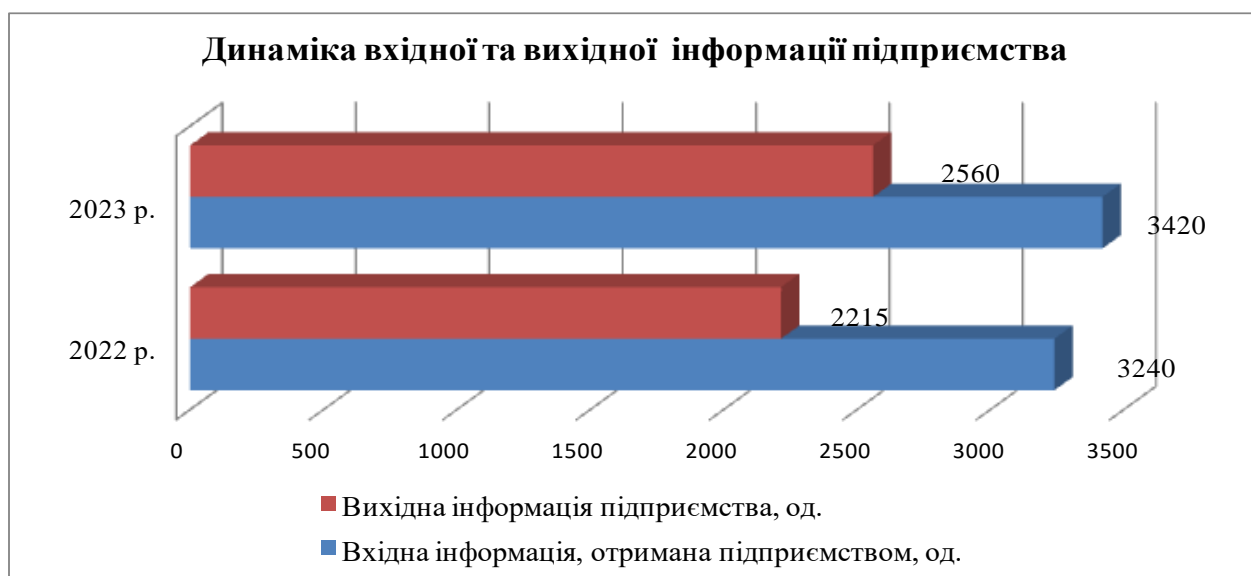

Рисунок 2.5 – Динаміка вхідної та вихідної інформації ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” у 2022-2023 рр.

За допомогою інформаційних ресурсів та систем на ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” відбувається формування та генерація основних документів підприємства, серед яких накази, письмові вказівки, розпорядження, акти, інша документація. Кількість документів сформованих та згенерованих на ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” у 2022-2023 рр. проаналізовано у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка кількості документів сформованих та згенерованих на ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” у 2022-2023 рр.

Документи, од.	2022	2023	Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
Накази	812	865	53	6,5
Розпорядження	675	714	39	5,8
Письмові вказівки	425	550	125	29,4
Акти	187	235	48	25,7
Інші документи	85	92	7	8,2
Всього	2184	2456	272	12,5

Спостерігаємо зростання кількості документів сформованих та згенерованих на ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” за період 2022-2023 рр. на 272 од. або на 12,5%; серед яких наказів – на 53 од., або 6,5%; розпоряджень – на 39 од., або 5,8%; письмових вказівок – на 125 од., або 29,4%; актів – на 48 од., або 25,7% ; інших документів – на 7 од., або 8,2%.

У виробничій діяльності підприємства використовуються згенеровані в автоматичному режимі готові інформаційні бланки, що сприяє зменшенню часу на створення, оброблення і надання різноманітної інформації, як показано на рисунку 2.6.

Оцінювання інформації на предмет її актуальності, своєчасності має значний вплив на роботу досліджуваного підприємства, оскільки вона визначає якість таких даних. Скорочення витрат часу під час інформаційного процесу господарської діяльності впливає на загальну продуктивності управлінської діяльності, що у свою чергу сприяє оперативному ухваленню ефективних та обґрунтованих рішень.

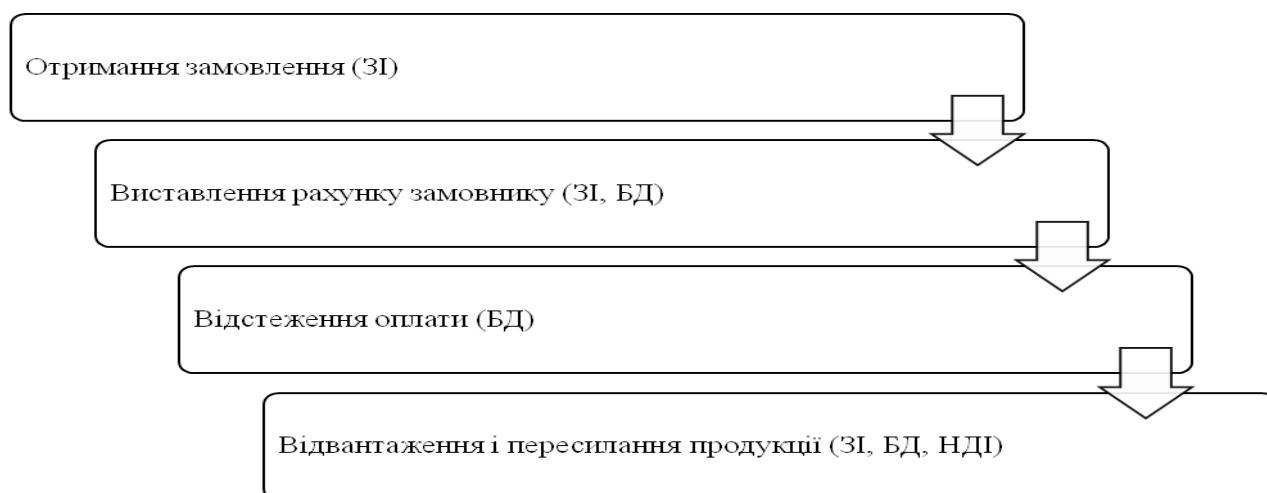

Рисунок 2.6 – Інформаційний процес господарської діяльності
ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Врахувавши важливість інформаційного забезпечення діяльності, ми пропонуємо створення інтернет-магазину для ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”. Даний крок, в першу чергу спрямований на полегшення процесу обробки та розповсюдження інформації про продукцію підприємства. Інтернет-магазин надає можливість швидко та ефективно представляти асортимент продукції, зменшивши при цьому необхідність ручної обробки та поширення інформації.

Основна мета створення Інтернет-магазину полягає в тому, щоб він став платформою, де покупці можуть легко знайти та замовити необхідні товари чи послуги. Це також дозволить підприємству виокремитися серед конкурентів, використовуючи онлайн-простір для просування своєї продукції. Інтернет-магазин може значно спростити взаємодію з покупцями, забезпечивши швидкий доступ до інформації про продукцію, наявність на її складі, ціни та умови доставки, а також дозволить збільшити рівень задоволеності клієнтів та покращити їхнє сприйняття бренду.

Таким чином, створення Інтернет-магазину для ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” виступатиме як стратегічний крок, спрямований на оптимізацію процесів обробки та розповсюдження інформації, що в свою чергу сприятиме підвищенню ефективності управління та конкурентоспроможності даного підприємства.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

3.1 Розробка етапів впровадження Інтернет-магазину як інформаційного ресурсу в діяльність ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”

Враховуючи реалії сьогодення слід вказати, що Інтернет став не просто інформаційним простором, але й важливим механізмом для розвитку господарської діяльності. Інтернет визначається як “середовище безмежних можливостей”, де підприємства можуть реалізувати широкий спектр діяльності для отримання прибутку. Один із таких потенційних напрямків – це створення власного Інтернет-магазину.

Головною перевагою Інтернет-магазинів вважається можливість залучення споживацької аудиторії без значних витрат на рекламу. Інтернет-магазини створюють унікальні можливості для підприємства, оскільки вони працюють в онлайн-середовищі, де доступ до товарів і послуг можливий з будь-якого місця знаходження споживача.

Інтернет-магазин – це комплекс програм, які функціонують на веб-сайті суб’єкта господарювання, де споживачі мають можливість переглядати товари в каталозі та здійснювати покупки віддалено. Вони можуть порівнювати ціни, асортименти, відгуки і приймати обґрунтовані рішення про покупку.

Законодавство України визначає Інтернет-магазин як інструмент для презентації або продажу товарів, робіт або послуг за допомогою електронних операцій. Це означає, що Інтернет-магазини повинні дотримуватися встановлених норм щодо е-транзакцій, захисту даних клієнтів, оподаткування та ін.

Створення та запуск Інтернет-магазину вимагає декілька кроків, які включають розроблення веб-сайту, інтегрування платіжних систем, організування логістичних операцій та доставки, а також проведення маркетингових заходів для просування продукції чи послуг. Тим не менш, ці зусилля можуть бути вигідні,

оскільки Інтернет-магазин може стати потужним інструментом для розвитку діяльності, зростання числа нових покупців та збільшення прибутку.

В Україні питання функціонування Інтернет-магазинів регулюються законом “Про електронну комерцію”. Зокрема, відповідно до цього закону, обов’язковою є публікація на сайті інформації про підприємство, його контактні дані, умови повернення товарів та прийняття претензій. Порушення даних правил може призвести до застосування штрафів, встановлених законодавством. Такий підхід створює умови для захисту прав споживачів та забезпечення чесної конкуренції серед господарюючих суб’єктів у сфері е-комерції.

Рисунок 3.1 містить інформацію про законодавчі акти, які регулюють питання е-комерції на вітчизняному ринку (рис. 3.1).

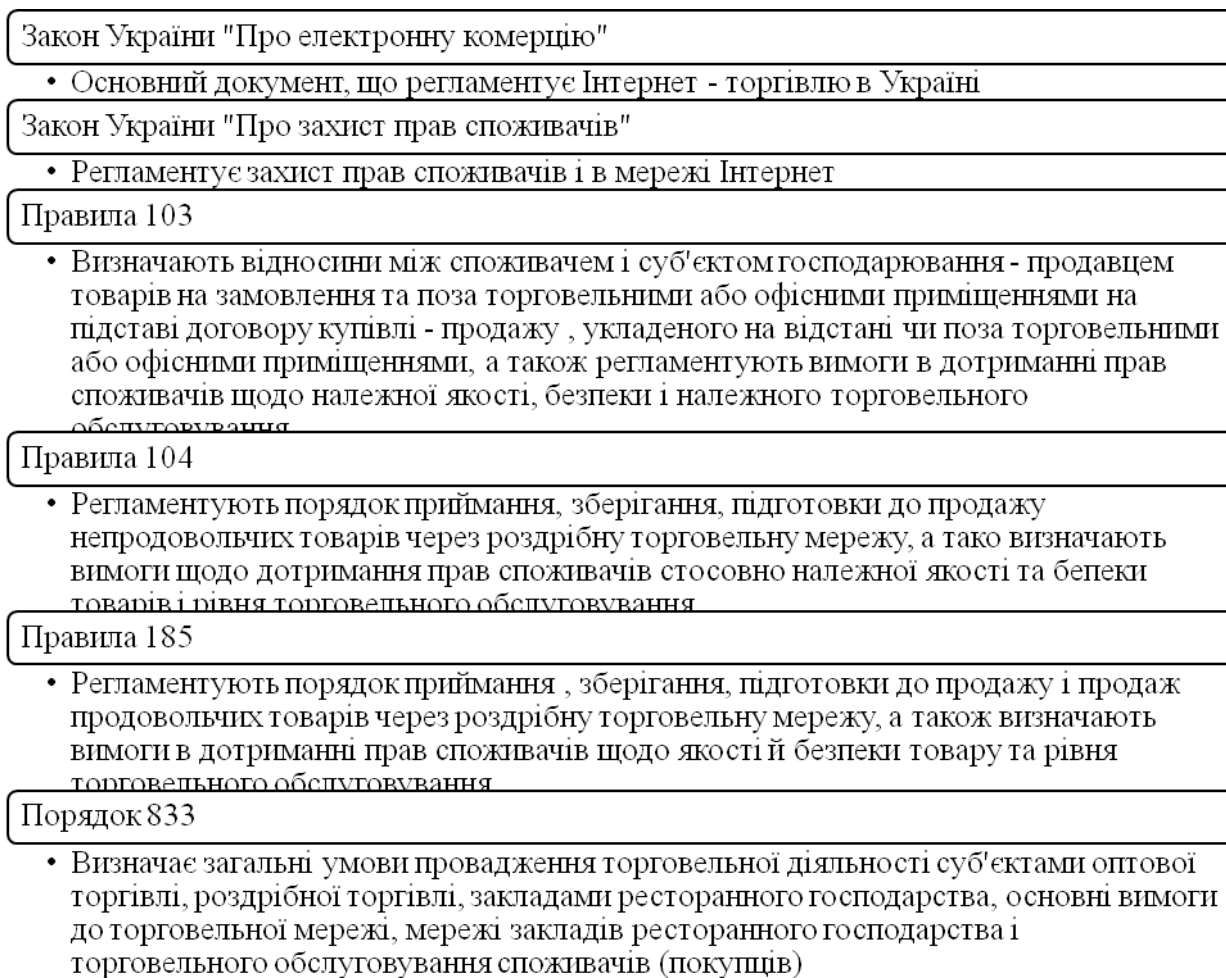

Рисунок 3.1 – Законодавчі основи забезпечення впровадження Інтернет-магазинів в Україні

Крім того, підприємство, яке прагне розширити свою діяльність у Інтернет просторі повинне отримати новий вид діяльності – за кодом 47.91 КВЕД, що стосується роздрібної торгівлі через мережу Інтернет або замовлення поштою. Платіжні операції здійснюються в 3-х основних напрямках, як зображено на рисунку 3.2. Дані напрямки включають оплату за товари та послуги через Інтернет, обмін грошей між користувачами, а також оплату за послуги доставки та логістики в готівковому вигляді. Здійснення платіжних операцій у цих напрямках вимагає відповідності стандартам безпеки та забезпечення надійного та зручного сервісу для покупців.

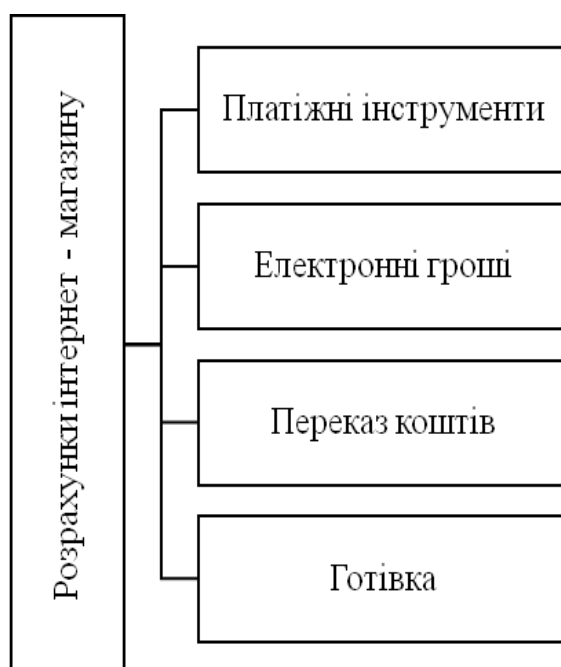

Рисунок 3.2 – Види розрахунків в Інтернет-магазині

Слід зазначити, що впровадження Інтернет-магазину в діяльність ТОВ “ПРОФБУДМАТ” принесе не лише додаткові доходи, але й дозволить підприємству отримати нематеріальний актив у вигляді авторських прав та суміжних з ними прав. Даний крок також відкриє нові можливості для розвитку діяльності та підвищення його конкурентоспроможності.

На наступному етапі впровадження Інтернет-магазину у діяльність ТОВ “ПРОФБУДМАТ” ми більш розглянули представлені етапи на рисунку 3.3.

Даний процес потребує продуманого планування ресурсів та підходу для забезпечення успішної інтеграції е-комерції у діяльність підприємства.

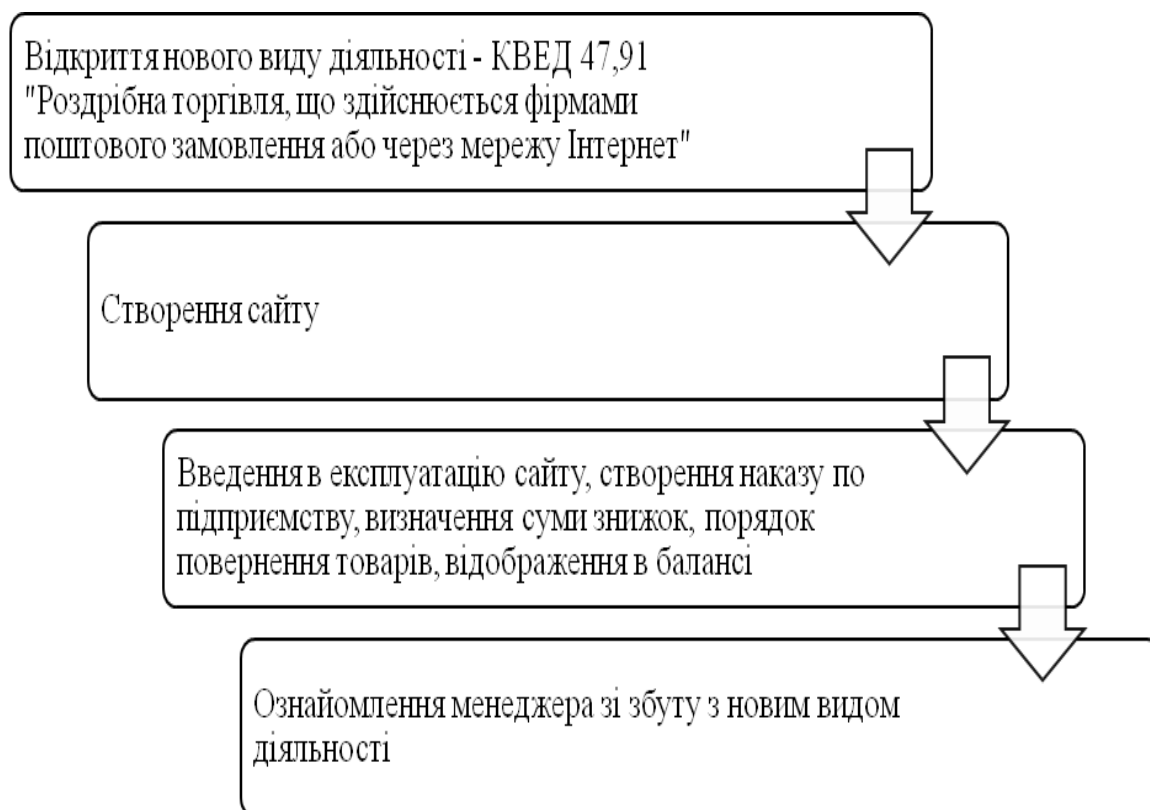

Рисунок 3.3 – Запропоновані етапи впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства

Аналізування статистичних даних щодо відвідування Інтернет-магазинів в Україні у 2023 р. вказує на те, що лідерство у даній сфері належить маркетплейсу Розетка, за яким слідує Інтернет-магазин Епіцентр. Статистичні показники вказують на популярність онлайн-покупок серед українських споживачів через Інтернет-магазини.

Сайти Інтернет-магазинів потрібно наповнювати детальною та зрозумілою інформацією для майбутнього покупця щодо продукції, цін, номерів телефону менеджера зі збуту, робочого графіку. Це дозволить потенційним покупцям зв'язатися для отримання е-консультації або вирішення питань, а це в свою чергу, допомагає у підвищенні якості обслуговування та завершення процесу покупки й оплати коштів за неї.

У зв'язку з обмеженим часом роботи менеджера зі збуту, варто використовувати функціональні можливості віртуальної автоматизованої телефонної системи. Така система слугує для оптимізації обробки телефонних дзвінків, надійних комунікацій із покупцями та підвищення ефективності роботи в онлайн-середовищі.

Також, підприємства можуть використовувати можливості віртуальної мобільної автоматизованої телефонної системи, яка є інноваційною моделлю, що базується на хмарних технологіях. Функціональні можливості такої системи дозволяють об'єднувати дані про мобільні та стаціонарні контакти підприємства в єдину корпоративну мережу, здійснювати автоматичний розподіл вхідних викликів, декілька дзвінків з одного мобільного номеру та використовувати інтерактивне голосове меню. Також, віртуальна мобільна автоматизована телефонна система допомагає здійснювати моніторинг даних та статистики, записувати розмови, переводити вхідні дзвінки без роз'єднання зв'язку та інтегрувати корпоративну телефонну мережу з інформаційною системою споживача.

Впровадження віртуальної автоматизованої телефонної системи відкриває перед підприємствами нові можливості для розвитку їхнього Інтернет-бізнесу. Даний сервіс дозволяє оптимізувати процеси комунікації, покращує обробку викликів та сприяє підвищенню ефективності роботи з покупцями.

Тож слід відмітити, що правильно організований процес переходу до роботи в мережі Інтернет для ТОВ "ПРОФБУДМАТ" відкриє нові перспективи та дозволять отримати конкурентні переваги у сучасному бізнес-середовищі, а запровадження віртуальної мобільної автоматизованої телефонної системи стане ключовим елементом успішного функціонування досліджуваного товариства у цифровому світі та розвитку бізнесу в онлайн-сфері.

3.2 Оцінка ефективності впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства

Інтернет-магазин фактично виконує ті ж функції, що й звичайний торговельний заклад, проте в онлайн-середовищі. Він є віртуальною вітриною, де “сторінки” замінюють торговельний зал, а функції менеджерів зі збуту виконують підказки, інструкції та описи товарів. Навіть наявність “кошика”, в якому можна скласти обрані товари, робить Інтернет-магазин зрозумілим для користувача.

Хоча е-комерція швидко розвивається у всьому світі, українським підприємцям часто важко усвідомити, що успішне функціонування їхнього бізнесу неможливе без присутності в мережі Інтернет. Створення власного Інтернет-магазину означає підвищення рівня обслуговування та покращення іміджу підприємства.

Впровадження Інтернет-магазину в діяльність ТОВ “ПРОФБУДМАТ” має значний ряд загальних переваг, які сприяють розвитку бізнесу та поліпшують взаємодію з покупцями, адже:

- по-перше, це широкий доступ, оскільки Інтернет-магазин дозволяє залучити споживачів з будь-якого регіону України, забезпечуючи значне охоплення цільової аудиторії;
- по-друге, значне зниження витрат, бо витрати на відкриття Інтернет-магазину є доволі низькими, оскільки не потрібно оплачувати оренду приміщень та утримувати персонал у фізичних магазинах;
- по-третє, це зручність для споживачів, оскільки Інтернет-магазин дає можливість здійснювати покупки в будь-який зручний для час;
- по-четверте, розширений асортимент, бо Інтернет-магазин може легко розширювати свій асортимент без необхідності в просторі для товарів;
- по-п’яте, покращений сервіс через застосування сучасних технологій дозволяє підвищити рівень обслуговування та забезпечити швидку доставку та зручну оплату;
- по-шосте, можливості аналітики, бо Інтернет-магазини надають можливість збирати та аналізувати дані про покупців, а це є основою для

удосконалення маркетингових стратегій.

Усі ці переваги Інтернет-магазину дозволяють підприємству збільшити обсяг збуту, покращити співпрацю з покупцями.

Проте слід відмітити, що створення Інтернет-магазину – це складний процес, який вимагає виконання декількох ключових моментів, які згруповано на рисунку 3.4.

Рисунок 3.4 – Етапи розробки та впровадження Інтернет-магазину на ТОВ “ПРОФБУДМАТ”

Перш за все перед створенням торговельної Інтернет-платформи, ми ознайомились із провідними розробниками Інтернет-магазинів, які є лідерами в сфері електронної комерції в Україні. В таблиці 3.1 ми подали рейтинг розробників Інтернет-магазинів в Україні у 2023 р. Тут наведено рейтинг компаній-розробників та кількість виконаних нами робіт. Лідеруючі позиції займають компанії: “Хорошоп”, “Shop-Express”, “Simplamarket”, “Rainbow Lab”, “ZR code”, “MEGASITE” та ін.

Таблиця 3.1 – Рейтинг розробників Інтернет-магазинів в Україні, 2023 р.

Компанія	Рейтинг	Робіт
Хорошоп	2010	508
Shop-Express	1300	412
Simplamarket	1256	338
Rainbow Lab	1148	175
ZR code	950	124
webPC	938	120
Promodex	930	119
SoloMono	918	110
MEGASITE	912	105
WEZOM	834	92
ART LEMON	822	86
LotusSoft	650	38

У виборі оптимальної веб-сторінки для створення Інтернет-магазину найбільш економічно вигідною виявилася компанія LotusSoft, яка вимагає в середньому 700-800 дол. за свої послуги.

Для ТОВ “ПРОФБУДМАТ” ключовим завданням стає визначення майбутніх витрат та доходів від впровадження Інтернет-магазину. Очікувані показники від впровадження Інтернет-магазину на ТОВ “ПРОФБУДМАТ” для песимістичного, реалістичного та оптимістичного сценаріїв подано в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Очікувані показники від впровадження Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ”

Показник	Варіант можливого значення показника		
	песимістичний сценарій	реалістичний сценарій	оптимістичний сценарій
Число відвідувань сайту, раз/день	40	50	60
Коефіцієнт завершеності покупки, %	60	80	100
Середня вартість покупки, грн.	1700	2100	2500
Рівень доходу, %	12	15	18

Рентабельність Інтернет-магазину для різного числа відвідування сайту коливатиметься від 12% до 18%.

Для роботи та обслуговування Інтернет-магазину на ТОВ “ПРОФБУДМАТ” буде задіяно наступних працівників, представлених в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Запропонований кадровий склад працівників Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ”

Посада	Чисельність працівників	Зарплата за місяць, грн.
Адміністратор	1	30000
Контент-менеджер	1	24000
Менеджер з продажу	1	20000
Всього	3	74000

Середньомісячний фонд зарплати працівників Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ” становитиме 74 тис. грн.

Загальні витрати на запуск та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ” згруповано в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Загальні витрати на запуск та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ”

Найменування витрат	Величина витрат, грн.
1. Створення Інтернет-магазину (сайту) компанією LotusSoft та наповнення його контентом	29400
2. Підключення системи обліку	3200
3. Придбання обладнання (комп'ютери, сервери, принтери і т.д.)	62800
4. Витрати на обслуговування Інтернет-магазину	10000
5. Зарплата працівників Інтернет-магазину	74000
6. Витратні матеріали (упаковка, папір)	2000
Всього	171400

За рік такі витрати в середньому становитимуть 987400 грн. (бо річна зарплата працівників Інтернет-магазину буде в середньому 880 тис. грн.

Середньомісячний очікуваний обсяг продажу через Інтернет-магазин

ТОВ “ПРОФБУДМАТ” становитиме 118,8 тис.грн., тоді середньорічний очікуваний обсяг продажу через Інтернет-магазин ТОВ “ПРОФБУДМАТ” становитиме 1425,6 тис. грн.

Економічний ефект від запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ” визначимо як різницю між середньорічним очікуваним обсягом продажу через Інтернет-магазин та загальними витратами на запуск та функціонування Інтернет-магазину.

$$\text{Економічний ефект} = 1425,6 - 987,4 = 438,2 \text{ тис. грн.}$$

Економічну ефективність запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ” визначимо як співвідношення середньорічного очікуваного обсягу продажу через Інтернет-магазин та загальних витрат на запуск та функціонування Інтернет-магазину.

$$\text{Економічна ефективність} = 1425,6 / 987,4 = 1,44 \text{ рази.}$$

Зведені показники ефективності запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ” подано у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Показники ефективності запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ”

Показники	Величина показника
1. Середньорічні витрати запуску та функціонування Інтернет-магазину, тис. грн.	987,4
2. Середньорічний очікуваний обсяг продажу через Інтернет-магазин, тис. грн.	1425,6
3. Економічний ефект, тис. грн.	438,2
4. Економічна ефективність	1,44

Отже, впровадження Інтернет-магазину на ТОВ “ПРОФБУДМАТ” буде ефективним, оскільки середньорічний очікуваний обсяг продажу через Інтернет-магазин перевищить середньорічні витрати запуску та функціонування Інтернет-

магазину у 1,44 рази.

Також, в цілому слід відмітити, що впровадження інтернет-магазину стане важливим кроком для удосконалення інформаційного забезпечення системи менеджменту ТОВ “ПРОФБУДМАТ”. Дане впровадження відкриє нові можливості для компанії з приводу розширення аудиторії клієнтів, покращення сервісу та збільшення обсягів продажів. Інтернет-магазин дозволить клієнтам здійснювати покупки онлайн, зручно переглядати асортимент товарів і здійснювати оплату безпосередньо через Інтернет, а також сприятиме збільшенню конкурентоспроможності компанії на ринку будівельних матеріалів та підвищенню задоволеності клієнтів.

Крім того, впровадження інтернет-магазину дозволить ТОВ “ПРОФБУДМАТ” покращити систему внутрішнього управління та ефективніше використовувати інформаційні ресурси. Відділи збуту, логістики та фінансів зможуть оптимізувати свою роботу завдяки автоматизації процесів обробки замовлень, контролю за поставками та обліку фінансових операцій. Інтернет-магазин сприятиме підвищенню ефективності внутрішнього управління та зниженню витрат на управління.

Таким чином, впровадження інтернет-магазину стане ключовим елементом стратегії удосконалення інформаційного забезпечення системи менеджменту ТОВ “ПРОФБУДМАТ” з метою підвищення конкурентоспроможності та задоволення потреб клієнтів.

РОЗДІЛ 4

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1 Значення адаптації в трудовому процесі

Праця людини безпосередньо пов'язана із виробничим середовищем. Працівник може нормально здійснювати трудову діяльність лише тоді, коли умови зовнішнього середовища відповідають оптимальним. Якщо вони стають несприятливими та на протидію їм організм людини включає спеціальний механізм, який зберігає постійність внутрішнього середовища, або змінює його в межах допустимого. Такий механізм називається адаптацією. Адаптація є важливим засобом попередження травмування, виникнення нещасних випадків у трудовому процесі і відіграє значну роль в охороні праці.

Адаптація – це динамічний процес пристосування організму та його органів до мінливих умов зовнішнього середовища. Адаптація в трудовій діяльності поділяється на фізіологічну, психічну, соціальну та професійну:

Фізіологічна адаптація – це сукупність фізіологічних реакцій, які є в основі пристосування організму до змін оточуючого середовища і направлені на збереження відносної постійності його внутрішнього середовища. Суть механізму адаптації полягає у змінах меж чутливості аналізаторів, розширенні діапазону фізіологічних резервів організму та зміні в певних межах параметрів фізіологічних функцій (підвищується стійкість організму до холоду, тепла, недостачі кисню, змін барометричного тиску та ін.) Фізіологічна адаптація до праці має активний характер і за сприятливих умов виробничого середовища та оптимальних навантажень веде до підвищення стійкості та продуктивності організму, збільшення його резервних можливостей, зменшення захворювань і травматизму [19].

Психологічна адаптація – це процес встановлення оптимальної відповідності особистості до оточуючого середовища в процесі діяльності. Психологічна адаптація в процесі праці залежить від психічних властивостей

працівника, його психічного стану, психологічних реакцій на стреси, що виникають на роботі, кваліфікації та культури людини, особливостей професійної діяльності, конкурентних умов праці та ін.

Соціальна адаптація – це пристосування працюючої людини до системи відносин у робочому колективі з його нормами, правилами, традиціями, ціннісними орієнтаціями. При несприятливому протіканні соціальної адаптації підвищується рівень стресу на роботі, наслідки якого позначаються на поведінці працівника та можуть призвести до між особових конфліктів, нещасних випадків.

Професійна адаптація – це адаптація до трудової діяльності з усіма її складовими і адаптація до робочого місця, знарядь та засобів праці, об'єктів та предметів праці, особливостей технологічного процесу, головних параметрів роботи. Професійна адаптація виражається у розвитку стійкого позитивного ставлення працівника до своєї професії, певного рівня оволодіння ним специфічними навичками та уміннями у формуванні необхідних для якісного виконання роботи властивостей [19].

Кожен із розглянутих видів адаптації впливає на працездатність та здоров'я працівника, формує у нього певний рівень чутливості та стійкості до психоемоційних перевантажень, внаслідок розвитку яких може істотно змінитися надійність професійної діяльності.

Адаптація трудова відбувається як процес, у ході якого поведінка суб'єкта, його система (організм) перебудовуються відповідно до вимог виробничого середовища, що гармонізує їхню взаємодію та розвиток.

Головні чинники трудової адаптації:

а) прийняття норм і цінностей нового соціально-трудового середовища (групи, колективу, організації), звичних для нього формальних і неформальних зв'язків, управлінського стилю, форм взаємодії;

б) корегування власного професійного досвіду, освоєння форм і способів предметної трудової діяльності (моделей робіт, способів виконання колективних робочих завдань, професійних обов'язків), які властиві новому соціально-трудоному середовищу [19].

У процесі трудової адаптації працівник проходить стадії:

а) ознайомлення – працівник отримує інформацію про нову ситуацію в цілому, про критерії оцінки різних дій, норми поведінки;

б) пристосування – працівник переорієнтовується, визнаючи головні елементи нової системи цінностей, але продовжує дотримуватися багатьох власних установок;

в) асиміляція – повне пристосування працівника до нового соціально-трудового середовища;

г) ідентифікація – особисті цілі працівника ототожнюються з цілями нового трудового колективу [19].

4.2 Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу

Охорона праці може відігравати подвійну роль в інтенсифікації виробництва: з одного боку при ігноруванні принципів охорони праці можуть виникнути різкі порушення умов праці з наслідками негативної дії на здоров'я працівників, зниження продуктивності праці, а з іншого – охорона праці може стати важливим кроком успішної інтенсифікації виробництва. Принципи соціальної справедливості також вимагають забезпечення всіх працюючих рівними пільгами та компенсаціями в разі невідповідності умов праці. Як це зробити, особливо, коли в реальних умовах виробництва працюючі можуть піддаватись впливу одночасно кількох шкідливих і небезпечних виробничих факторів [19].

Для об'єктивної оцінки умов праці на виробництві проводиться атестація робочих місць. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України атестація робочих місць за умовами праці проводиться на підприємствах і організаціях незалежно від форм власності й господарювання, де технологічний процес, використовуване обладнання, сировина та матеріали є потенційними джерелами шкідливих і небезпечних виробничих факторів, що можуть несприятливо впливати на стан

здоров'я працюючих, а також на їхніх нащадків як тепер, так і в майбутньому. Основна мета атестації полягає у врегулюванні відносин між роботодавцем і працівниками у галузі реалізації прав на здорові й безпечні умови праці. Результати атестації використовуються для цілеспрямованої і планомірної роботи, спрямованої на покращення умов праці, а також для надання пільг і компенсацій, передбачених чинним законодавством, таких, як скорочена тривалість робочого часу, додаткова оплачувана відпустку, пільгова пенсія, оплата праці у підвищеному розмірі.

Для проведення атестації робочих місць та встановлення пріоритету в проведенні оздоровчих заходів використовується "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу", затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України. Виходячи з принципів Гігієнічної класифікації, умови праці діляться на 4 класи – оптимальні, допустимі, шкідливі та небезпечні (екстремальні) [19].

Оптимальні умови праці – такі умови, при яких зберігається не лише здоров'я працюючих, а й створюються передумови для підтримання високого рівня працездатності. Оптимальні гігієнічні нормативи виробничих факторів встановлені для мікроклімату і факторів трудового процесу. Для інших факторів за оптимальні умовно приймаються такі умови праці, за яких несприятливі фактори виробничого середовища не перевищують рівнів, прийнятих за безпечні для населення.

Допустимі умови праці характеризуються такими рівнями факторів виробничого середовища і трудового процесу, які не перевищують встановлених гігієнічних нормативів, а можливі зміни функціонального стану організму відновлюються за час регламентованого відпочинку або до початку наступної зміни та не чинять несприятливого впливу на стан здоров'я працюючих та їх потомство в найближчому і віддаленому періодах.

Шкідливі умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих виробничих факторів, які перевищують гігієнічні нормативи і здатні чинити

несприятливий вплив на організм працюючого та/або його потомство. Шкідливі умови праці за ступенем перевищення гігієнічних нормативів та вираженості можливих змін в організмі працюючих поділяються на 4 ступені [19]:

1-й ступінь – умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих факторів виробничого середовища та трудового процесу, які, як правило, викликають функціональні зміни, що виходять за межі фізіологічних коливань (останні відновлюються при тривалішій, ніж початок наступної зміни, перерві контакту з шкідливими факторами) та збільшують ризик погіршення здоров'я;

2-й ступінь – умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу, які здатні викликати стійкі функціональні порушення, призводять у більшості випадків до зростання виробничо-обумовленої захворюваності, появи окремих ознак або легких форм професійної патології (як правило, без втрати професійної працездатності), що виникають після тривалої експозиції (10 років та більше);

3-й ступінь – умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу, які призводять, окрім зростання виробничо-обумовленої захворюваності, до розвитку професійних захворювань, як правило, легкого та середнього ступенів важкості (з втратою професійної працездатності в період трудової діяльності);

4-й ступінь – умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих факторів виробничого середовища [19].

Небезпечні умови праці характеризуються такими рівнями шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу, вплив яких протягом робочої зміни (або ж її частини) створює загрозу для життя, високий ризик виникнення важких форм гострих професійних уражень.

Ступінь шкідливості умов праці встановлюється за величиною перевищення граничнодопустимих концентрацій шкідливих речовин; класом та ступенем шкідливості чинників біологічного походження; залежно від величин перевищення чинних нормативів шуму, вібрації, інфра- та ультразвуку; за показником мікроклімату, який отримав найвищий ступінь шкідливості з

врахуванням категорії важкості праці за рівнем енергозатрат, або за інтегральним показником теплового навантаження середовища; за величиною перевищення граничнодопустимих рівнів електромагнітних полів та випромінювань; за параметрами радіаційного фактора відповідно до Норм радіаційної безпеки України (НРБУ-97); за показниками природного та штучного освітлення; за величиною недодержання необхідної кількості іонів повітря і показника їх полярності [19].

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі, присвяченій аналізу інформаційних ресурсів підприємства охарактеризовано поняття та роль інформаційних ресурсів у менеджменті підприємства; вказано головні напрямки використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства та розкрито теоретичні основи використання інформаційних ресурсів в менеджменті підприємства. Наведено класифікаційні ознаки інформації та інформаційних ресурсів підприємства, підходи до розуміння поняття “інформація”, типові види інформаційних ресурсів, які використовуються у менеджменті підприємства, види інформаційних ресурсів, які використовуються при прийнятті рішень на підприємстві.

Організаційно-економічна характеристика діяльності досліджуваного ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ” надала можливість краще зрозуміти конкретний контекст функціонування підприємства. Здійснено аналіз використання інформаційних ресурсів та систем ТОВ “ПРОФ-БУДМАТ”, потоків вхідної та вихідної інформації, затрат часу при обробці даних та інформації керівниками різних управлінських ланок, кількості документів сформованих та згенерованих з допомогою інформаційної системи, інформаційного процесу господарської діяльності загалом.

Для покращення управління інформаційними ресурсами підприємства, запропоновано дотримуватися певних етапів впровадження Інтернет-магазину в діяльність підприємства. Розраховано очікувані показники від впровадження Інтернет-магазину на ТОВ “ПРОФБУДМАТ” для песимістичного, оптимістичного та реалістичного сценаріїв, а також показники ефективності запуску та функціонування Інтернет-магазину ТОВ “ПРОФБУДМАТ”.

Вивчено значення та види адаптації в трудовому процесі на підприємстві, а також умови праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Маркіна І.А., Гарічев Ю.М. Інформаційна безпека підприємства та організаційні заходи її забезпечення. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2019. №24. С.209-215.
2. Ясінська А. Інформаційна безпека підприємства: концептуальні засади ефективного захисту інформації. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3056/2977>
3. Ахрамович В.М., Амелкін С.В. Системи захисту інформації приватного підприємства. Організація служби захисту інформації приватного підприємства. *Сучасний захист інформації*. 2019. №1(37). С. 23-27.
4. Апостолук О. Інформаційний менеджмент – основа управлінської діяльності. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки : матеріали доп. II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. (Тернопіль, 28 трав. 2021 р.). Тернопіль : ЗУНУ. 2021. Ч. 1. С. 15-18.
5. Вплив війни на інтернет-торгівлю: як змінювалися онлайн-продажі ритейлерів протягом I півріччя 2022 року. URL: <https://rau.ua/novyni/vpliv-vijni-na-internet/>
6. Чубаєвський В.І., Богма О.С., Сілакова Г.В. Методика оцінки ефективності систем захисту корпоративної інформації вітчизняних підприємств. *Економічний простір*. 2022. Вип. 177. С. 56-61
7. Горбунова Л. М. Інформаційні технології в управлінні бізнес-процесами. *Економіка регіону*. 2019. № 3. С. 85-90.
8. Сороківська О.А., Машлій Г.Б. Інформаційна безпека України та стан використання інформаційно-комунікаційних технологій у контексті євроінтеграційних процесів. *Економіка і управління*. 2014. Вип. 4. С. 89-94.
9. Сороківська О.А., Шведа Н.М. Інформаційна безпека підприємства в умовах застосування бенчмаркінгу. *Регіональна бізнес-економіка та управління*.

2013. Вип. 2. С. 56-21.

10. Козицька Г.В. Розвиток міжнародної електронної торгівлі в умовах діджиталізації економіки. *Економічний вісник*. 2021. №2. С. 103-114.

11. Кравченко О.В., Гербут Я.В. Проблеми та перспективи розвитку інтернет-торгівлі. *Науковий журнал "Економіка і регіон"*. Полтава: ПНТУ. 2023. Т. 2(89). С. 81-87.

12. Кужда Т.І., Юрик Н.Є., Шведа Н.М. Застосування інформаційних технологій при бізнес-аналізі діяльності організації в кризових умовах. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 81. № 2. С. 96-105.

13. Лисенко О.В. Інформаційні технології та автоматизація бізнес-процесів. *Економічний часопис XXI*. 2018. № 7-8. С. 16-19.

14. Русин-Гриник Р.Р. Гриновець М.В. Борсук О.О. Фтемов Е.Ю. Круглов С.В. Сутність та види інформаційної діяльності підприємства. *SWorldJournal*. 2023. С.7-15.

15. Миколюк О.А., Бобровник В.М. Особливості інформаційного забезпечення управління підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 3. С.43-52.

16. Симоненко К. Вплив війни на інтернет-торгівлю: як змінювалися онлайнпродажі ритейлерів протягом І-чя 2022р. URL: <https://rau.ua/novyni/vpliv-vijni-na-internet>

17. Саванчук Т., Назаренко В. Вимоги до формування інформаційних потоків в системі обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3132/3055>

18. Бондарчук Н.В., Наливайко Л.В. Інформаційне забезпечення управління процесом реалізації на підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 7. С. 880-884.

19. Леськів Г.С., Верескля М.Р. Безпека життєдіяльності та охорона праці : навчальний посібник. 2018. 262 с.

ДОДАТКИ